

Halina Chamerska (1922-2008)

Halina Chamerska urodziła się 19 III 1922 r. w Płocku, jako córka Anny z Szulców i Mieczysława Chamerskich. Ojciec był wojskowym i dlatego często służbowo był przenoszony do różnych miejscowości.

Halina początkowo uczyła się w domu. Naukę w gimnazjum rozpoczęła w Wejcherowie, którą kontynuowała w Suwałkach. Drugą klasę liceum humanistycznego ukończyła w Lublinie, gdzie w czerwcu 1939 r. uzyskała świadectwo dojrzałości w Gimnazjum Unii Lubelskiej. W szkole była bardzo dobrą uczennicą i odznaczała się wielkim zainteresowaniem do historii. Dała się poznać jako osoba bardzo koleżeńska, skromna, posiadająca doskonałą pamięć i ogromną wiedzę. W czasie okupacji brała udział w tajnym nauczaniu. Z braku dostatecznej liczby wykwalifikowanych nauczycieli Janina Mally, przełożona Gimnazjum Unii Lubelskiej, wciągnęła maturzystki do tej pracy.

W 1942 r. H. Chamerska, by uniknąć wywiezienia na roboty do Niemiec, zaczęła pracować w Staatsbibliothek, która mieściła się w budynku Biblioteki im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie. Instytucja ta powstała z różnych księgozbiorów z Lublina i okolic. Były więc książki z KUL-u, kuratorium, szkół, LSS-u, a nawet dworów ziemiańskich. Z czasem sprowadzono nowe książki z Niemiec.

W Staatsbibliothek pracowały głównie Polki, młode dziewczęta po lub przed maturą, ale było też kilka wykwalifikowanych bibliotekarek, jak: Hanna Pliszczyńska z Biblioteki Narodowej, Wanda Sampolska z Warszawy, Anna Halecowa z biblioteki KUL. Halina pracowała w Dziale Katalogowania Alfabetycznego. Dyrektor biblioteki, z pochodzenia Ukrainiec, znał dobrze język polski, dla pracowników zorganizował i sam prowadził naukę języka niemieckiego. Dbając o fachową wiedzę z zakresu bibliotekoznawstwa, zlecił Hannie Pliszczyńskiej prowadzenie kursu według instrukcji pruskiej. Jednak Pliszczyńska w tajemnicy zapoznawała słuchaczy z instrukcją polską.

Oprócz pracy zawodowej Halina udzielała się w konspiracji, jako członek Szarych Szeregów i Armii Krajowej; ukończyła wtedy kursy: sanitarny i łączności. Po wyzwoleniu rozpoczęła studia historyczne na KUL-u, pracując jednocześnie w bibliotekach zakładowych. W 1946 r. przenieśli się do Warszawy, gdzie kontynuowała studia na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Warszawskiego, które ukończyła w 1948 r., uzyskując magisterium w zakresie historii. Następnie zaczęła studiować socjologię w UW. Złożyła tam wszystkie wymagane egzaminy, lecz nie napisała pracy magisterskiej, ponieważ katedra została zlikwidowana, a reaktywowano ją dopiero w 1956 r.

W 1960 r. Chamerska uzyskała tytuł doktora nauk humanistycznych w Instytucie Historii PAN za dysertację *Czeladź folwarczna w Królestwie Polskim w latach 1830-1863*. Część tej pracy *O położeniu i zbiegostwie czeladzi folwarcznej w Królestwie Polskim 1830-1864* została opublikowana przez PWN w 1957 r.

W 1974 r. Halina Chamerska uzyskała tytuł doktora habilitowanego z zakresu historii za rozprawę *Drobna szlachta w Królestwie Polskim 1832-1864* i została mianowana docentem na Wydziale Humanistycznym UW.

Halina zawsze interesowała się bibliotekoznawstwem i pogłębiała wiedzę w tej dziedzinie. W 1947 r. rozpoczęła pracę w Bibliotece Narodowej; od 1950 r. pracowała w Instytucie Bibliograficznym, a od marca 1951 r. do końca 1962 r. była zastępcą kierownika Zakładu Informacji Naukowej i Poradnictwa. W 1964 r. zatrudniła się w Bibliotece Uniwersyteckiej, a następnie pracowała w Międzyuczelnianym Zakładzie Badań nad Szkolnictwem Wyższym i Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UW. W tych instytucjach prowadziła seminaria magisterskie i doktoranckie oraz opiekowała się habilitantami. Była autorką lub współautorką kilku wydawnictw książkowych. Jej bibliografia liczy ponad 100 pozycji.

Egzamin dla kandydatów na bibliotekarzy dyplomowanych złożyła w 1963 r., a we wrześniu 1965 r. została mianowana kustoszem dyplomowanym. Zawodowo pracowała do 1978 r., kiedy ze względu na stan zdrowia przeszła na wcześniejszą emeryturę.

W 1987 r. wróciła na stałe do Lublina, jednak ciągle tęskniła za Warszawą. Tutaj nawiązała kontakt z dawnymi koleżankami oraz prowadziła bogatą korespondencję w kraju i za granicą. Mieszkała u siostry, która otaczała ją troskliwą opieką, ale stan jej zdrowia stale się pogarszał.

Zmarła 2 VIII 2008 r. Została pochowana na cmentarzu ewangelickim przy ul. Lipowej.

oprac. Danuta Riabinin